

Elämisen oikeutta

KHJ. ANNA.
(Jatk.)

JOHDANTO:—Kertomus Suomesta. Koivulahden rannalla on toisella puolen mukkea kartano, toisella puolen köyhän vaimon mökki. Kertomuksen alkaessa tuopi köyhä vaimo vanhinta tyttärtään rikkaaseen kartanoon paimentyöksi. Kartanossa valmistellaan hiitä. Odotetaan emännän sisaren tyttäriä. Ainaa, tulevaisuutta autamaan häävalmistuksessa. Aina on kaupungissa asuvan muurarin tytär, jonka äiti halveksii miestään sentähden, että hän on työmies. On juuri ollut muurarien lakko. Aina ymmärtää isäänsä ja työvän asemaa. —Syntymäpäiväkonnut rikkaassa perheessä. Rikkaan maatalon poika on myöskin kutsuttujen joukossa, mutta muu väki pitää hänet halpana. Matka kaupungista maalle.

Aino saa tietää rikkaiden sukulaistensa rikokeista.

Ainon erkkuri Koivulahden Väinö rakastuu Ainoon jonkatähden Koivulahden emäntä ajaa Ainon pois talosta heti, sillä Väinö aljotaan näyttää. Häissä Aino tutustuu Eino Vaaraan.

Vanha Vaaran isäntä istui suutressa souutuolissa. Hänen jyrkät kasvonsa ja tuikeat harmaat silmänsä osoittivat mielenharmia, vaikka samalla itsepin-taista järkähtämättömyyttä. Eino astuessa sisälle oli hänen katseensa omiaan osottamaan, että jotain tavallisuudesta poikkeavaa oli tapahtunut.

— Olen valjastanut hevosen, virkkoi Eino huomatta katsetaan isäänsä, joka katseli häntä aivan kuin olisi tahtonut ottaa selvää hänen mielentilastaan.

— Niin, sanoi isäntä rykästen. Niin sinä et tahdo luopua itse-päisyydestäsi? Sen kysyn vaan tämän yhden kerran vielä.

Käheä äänen sointu osoitti hiljintyytä kirkkua.

— En, kuului Eino lyhyt päättävä vastaus.

Samalla yhtyi isän ja pojan katse, se kalskahti yhteen kuin kuuma ja kylmä synnyttään sähköä. Isän kytevä kiukku leimahti ihmiliikkiin.

— Et! Sinä et! Uhmailetko senkin heittä? Sitäkö sinusta kasvatin ja kouluutin — jumalan nimen pilkkaaja, Kristuksen häpäisijä — toivoiniko sinusta uuden ajan kerettiläistä, anti-kristusta, senkin häpeämätön! Isäsi tahdon alas polkija! Minä puhuin jo rovastille siitä mitä minä sinusta ajoin ja hän lupasi vielä auttaa sinua. Nyt saan hävetä sieluni autuuden vuoksi, että sinä evankelisen tien hylkäsit, että sinä et tahtonut uhrata elämäsi oppiaksesi saarnaamaan parannusta. Kuule sinä uppiskainen! Jumalan nimen kautta vannon että sinä, joka hylkäsit kutsusi pappuden säätyyn, et tule koskaan olemaan Vaaran poika, etkä myöskään Vaaran laillinen perillinen. Sinun on jätettävä Vaaran oikea ja hyväksi tunnettu nimi, ettei se häpeään joutuisi, sillä sukuni on kruunattu Kristuksen palvelukseen.

Polkien jalkaa ja pyhästä vihasta kilisevällä äänellä ärjäsi ukko lopuksi:

— Ulos sinä... heti... ja viimeisen kerran!

Eino lähenei, kuin vaaraa torjuen, selin ovea luoden samalla surumielisen katseen isäänsä. Kun hän painoi oven kiinni jälkeensä seisoj porstuassa oven takana äiti itkien. Pelokkaasti silmäillen ovea lähenei hän poikaansa ja rukoilevalla äänellä kuiskasi:

— Eino rakas, miksi jätit minut poikani, miksi et suostunut isäsi vaatimukseen?

— Voi äiti minä en voi. Nä sure, sillä aina säilytän kalliina lempeytes muistoa. Olen oleva poikasi, vaikka isäni minut hylkäsi.

Hyväillen kalpeaa ja kiihtunut poskea ja mielenliikutusta pidättäen ei hän voinut enempä puhua vaan äkkiä poistui ulos ja riensi poikki pihan tielle. Äiti oli pistänyt hänen käteensä paperikäärön, jonka hän katsomatta katki poveensa.

Emäntä oli juuri ankasemassa perheen tupaan johtavaa ovea, kun Vaaran isäntä astui vierashuoneesta porstuahan puettuna matkaa varten. Huomatessaan vaimonsa sai hän entistä äräim-män näön.

— Mitä! Olitko sinä häntä lohduttamassa, huudahti isäntä kiukkuisesti. Sinun ansiosi se on kaikki... liäksi hemmoiteltu ja palveltu. Sinä olet häneltä aina vaan kysynyt, vaan et koskaan mitään vaatinut. Olet säästänyt Jumalan kuria ja lapsi menetti kunnioituksen vanhempiensa kohtaan. Oi, minä vapisen Jumalan vihasta!

Emäntä seisoj kuin olisi; hänelle tuomiota luettu uskaltamatta mitään sanoa. Vaara jatkoi vielä mennessään:

— Ja nyt menen yksin rovas-tin puheille, koska poikani on mennyttä, ja kutsun hänet tänne meidän seuraamme ja sitten sinäkin voit hänen kautta Jumalan armona lähestyä kuulemalla paimeneemme nuhteita lapsen kasvatuksen laiminlyömisestä.

Kyynsilmiin poistui emäntä tupaan. Isäntä ohjasi äsken valjastetun hevosen kohti pappilaa.

Tällä välin suuntasi Eino askeleitaan pitkin maantietä ajatuksiinsa painuneena tietämättä päämääräänsä ja tulevaisuuden kohtaloa. Vaikkakin tämä oli kaikki hänelle odotettua, sillä hän tunsi isänsä itsepäisyyden. Kaikki piti aina olla niinkuin ennen, ei mitään uutta missään sallittu. Äitiä kohteli isä aivan kuin jotain Saaraa Abrahamin aikoina ja äitiparka oli Saaran tavoin kuuliainen ymmärtämättä asemaansa. Hän itki ja huokailli vaan yksinäisyydessä. Eino tiesi miten paljon kärsimyksiä äidille tuo hänen pois lähtönsä ja että isä syyttää äitiä hänen tähtensä, vaikka äiti kyllä kantoi kahleensa nurkumatta uskoen sen olevan Jumalan tahdon kuunnellessaan niitä saar-noja, joita isä joka päivä luki Jumalan nimessä.

Eino ajatukset harhailivat menneisyydessä. Sielunsa eteen kuvastui lapsuutensa päivät, kun hän istui äidin rukiin vieressä ja

kuunteli hänen hyräilyjään. Xi-diin lempeys oli vastakohta isän kovuudelle. Isän ankarat kuri-tukset äiti voiteli hyväilyillään äidin kyynelten kastellessa hänen kasvojaan. Mutta kaiken tämän täytyi tapahtua salaa, sillä isän vihaa he kumpikin pelkäsivät. Sattui joskus, että isä näki äidin rakkauden osotukset pienokaista kohtaan ja silloin isän kiukku oli kuvaamaton. Eino sai lyöntejä ja äiti sai ankaran kovia nuhteita ja kovemmissa kohtauksissa kuridiin, ja samalla muistutuksen miehen vallasta naisen yli ja vaimon kuuliisuudesta miestään kohtaan. Isä olisi tahtonut kasvattaa pojan kurissa ja herran nuhteessa. Äiti myöskin uskoj siihen, mutta lempeän luonteensa tähden oli hänen sitä mahdoton noudattaa. Eino selvään näki, että äidin luonne vastusti orjuutta, vaikka hän oletetusta jumalan pelosta tuomitsi itse itsensä.

Näin kului lapsuusvuodet. Päästyään kansakoulusta, joka oli toisessa pitäjässä, sanoi isä tahtovansa, että Einosta tulisi pappi. Ja sitä varten Eino lähetettiin kouluun kaupunkiin. Tästä Eino ilostui, sillä hän otti hyvällä mielellä vastaan sen vapauden, jota sai nauttia kotoa poissa ollessaan. Vaan jo lapsuusvuosien kokemukset kasvattivat hänessä inhon kirkollista kurinpittoa vastaan. Väistomaaisesti hän huomasi tämän oppin turmiollisen vaikutuksen ihmisloukukseen. Ja nyt käyttöönsä koulu, oli hän tajunnut koko aseman ja siksi, kun tuli kysymys mikä ura oli valittava, valitsi hän jälkimäisen, jota hän nyt alotteli astelemalla pois kotoaan isän kirous mukanaan. Vaan ei se häntä painanut. Näissä ajatuksissaan kulki hän tietämättä minne mennä. Samalla muisti hän Olavin ja suuntasi askeleensa Koivulahden torpalle.

Aino oli palannut kaupunkiin heti äitinsä kanssa ja oli saanut työn eräässä kroukaupassa. Työ oli nyt entistä siedettävämpi ja vaihtelevampi, sillä hän sai ommella aina myynnin välissä, ja palkkakin oli parempi entistä. Isä oli myös ollut työssä aivan näihin asti, joten oli kotielämä taloudellisesti siedettävämpi. Äitikin näytti tyytyväisemmältä, vaikka Aino ei arvannut syytä. Ihmetteli vähän sitä, mistä se johtuu sitten maalla käynnin jälkeen, josta käynnistä Ainon ajatukset saivat paljon työtä. Lukeminen ei myöskään hänelle enään ollut mikään vähäpätöinen asia. Hän tutki senaikaista saatavissa olevaa työväenkirjallisuutta.

Vieläk epäiltäneet minkätähden

Naiset idän valtioissa ovat ututterasti ja urheasti taistelleet äänioikeuden saavuttamiseksi, s. o. osa naisista. Mutta vaikka siellä on käyty taistelua kiivaammin kuin lännen valtioissa, niin aina kuitenkin ovat nämä taistelijat joutuneet häviölle.

Äsken vangittiin joukko naisia hallitustalonure edustalla Washingtonissa sentähden, että he uskalsivat kantaa lippuja, missä vaadittiin äänioikeutta tämän maan naisille. Onpa menty niinkin pitkälle, että on söimattu näitä naisia valtiorikoksesta, kun ovat vaatineet oikeuksiaan maan kansalaisina. Kun uskaltavatkin sodan aikana vaatia kansalais-oikeuksia! Ymmärrätkö?

Rauhan aikana pitävät teollisuusvaltioittemme hallitsijat jo naisten äänioikeuden siksi vaarallisenä heidän eduilleen, että he eivät voi sallia äänioikeuden myöntämistä naisille. Mutta sodan aikana! Kas nytpä se on jo enemmän kuin vaarallista. Jo äänioikeuden vaatimienkin on valtiorikos!

Tässä lehdessä on moneen kertaan jo teroitettu työlännaisten ja miestenkin mieliin sitä kuinka tärkeätä olisi työlännaisten hankkia itsellensä tämän maan kansalaisoikeudet ja kuinka tärkeätä olisi tarmolla toimia naisten äänioikeuden saavuttamiseksi. Mutta juuri ne naiset, joiden jo otaksutaan olevan valvontuneita, panevat hyvin vähän tälle seikalle huomiota. Ehkäpä siksi, että toiminnassamme yleensä pannaan tälle kovin vähän huomiota.

Ehkäpä tämä aika, jolloin miehet viedään sotarintamaan, ettei jälle jää kuin lapset ja vanhukset naisten kanssa, ehkäpä tämä aika saa työväenluokan huomaamaan miten tärkeätä on naistenkin omata valtiollisia oikeuksia ja olla kelpollisia niitä oikeuksia käyttämään. Kapitalistiluokka on sen tärkeiden jo ammoin sitte huomannut ja se on valvonut etujaan, etteivät naiset ole äänioikeutta vielä teollisuusvaltioissamme voittaneet. Jos naisilla olisi siellä äänioikeus niin voisi se käydä hyvinkin vaaralliseksi kapitalistien eduille näin sodan aikana, jolloin naiset joutuvat teollisuuden kanssa tekemisiin enemmän kuin koskaan ennen.

(Jatketaan)

Jospa tuo totta olisi

Uutinen New Yorkista tietää kertoa, että saksalaisen sosialistijärjestön sihteeri Ludvig Lore on saanut Saksan sosialisteilta tiedon, että siellä tullaan toimeenpanemaan vallankumous esi syksynä. Untinen ei kyllä ole virallinen eikä missään tapauksessa varmana pidettävä, mutta kuitenkin voimme siitä päättää, että sikkalaiset sosialistit eivät suinkaan "seiso keisarin takana".

Sosialistien suuri äänimäärä Pietarissa

Äskeisistä vaaleista Pietarissa, Venäjällä, saapuneet tiedot kertovat, että sos. saivat viisi sataa kolmekymmentä tuhatta ääntä, joutavastoin vanhoilliset saivat vaan sata kahdeksankymmentä tuhatta ääntä. Näistä kaikista vanhoillisin, eli keisarivaltaa suosiva ryhmä sai ainoastaan kuusi-toista tuhatta ääntä. Sosialistit siis voittivat valtavalla äänten enemmistöllä.